

מרכז המידע למודיעיין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

12 בינואר 2009

מבצע "עופרת יצוקה" – עדכון מס' 12

חמאס ממשיכה לעשות שימוש בסביבה אזרחית לצרכי לחימה. סריקות של כוחות צה"ל סמוך לבית ספר ממולכד (דובר צה"ל, 11 בינואר).

צה"ל העביר אספקה הומאניטארית למשפחה בת כ- 100 נפשות המתגוררת באזור הלחימה בצפון רצועת עזה (דובר צה"ל, 12 בינואר).

מאפייני האירועים בשטח

כללי

■ כוחות צה"ל מתוגברים בכוחות מילואים (שלראשונה שולבו במבצע), העמיקו את הסריקות ואת הפגיעה בתשתיות הטרור במסגרת השלב הנוכחי של הפעילות הקרקעית. רמת החיכוך של כוחות צה"ל עם חמאס עלתה וביממה האחרונה נהרגו **עשרות מחבלים** בהיתקלויות בין צה"ל לבין המחבלים. כמו כן נתפסו אמצעי לחימה ונחשפו מטענים.

■ נמשכת המגמה של ירידה איטית בהיקף ירי הרקטות ופצצות המרגמה לעבר ישראל (העומד בימים האחרונים על ממוצע של 20 – 30 ליום). כפועל יוצא מכך אישר פיקוד העורף לחדש את הלימודים בבתי הספר וגני הילדים בחלק מיישובי הנגב, באופן הדרגתי. במקביל, נמשכת העברת הסיוע ההומאניטארי לרצועת עזה וצה"ל ממשיך לקיים, מידי יום, הפוגה בלחימה לצורך קיום "מסדרון הומאניטארי" (בעוד שארגוני הטרור אינם נוצרים נשקם).

■ באשר להשפעת הלחימה על חמאס- בשלב זה ניתן להעריך כי חמאס, ספגה מכה קשה אך לפי שעה היא עודנה משמרת יכולותיה ההתקפיות וההגנתיות. דרג הפיקוד הבכיר של חמאס, שירד למחתרת, מצליח לשמר רמה סבירה של שליטה על הכוחות, והוא מנהל את הלחימה מבונקרים מבוצרים וממנהרות תת-קרקעיות, שנפרסו ברחבי הרצועה. הפגיעות שספגו מערכי הייצור, האחסון והשיגור של הרקטות היו קשות, אך עד כה טרם הצליחו למוטט את מערך הירי של חמאס (והדבר מוצא ביטוי בהמשך הירי לעבר ישראל, הגם שבהיקפו חלה כאמור ירידה איטית).

מאפייני הלחימה הקרקעית

■ ב- 11 בינואר החל שילוב כוחות המילואים בלחימה הקרקעית ברצועת עזה. הכוחות, שעסקו מאז תחילת המבצע באימונים, מאפשרים לצה"ל להרחיב את פעילותו ולהגביר את הלחץ על חמאס. במהלך הסריקות שביצעו כוחות צה"ל התגלו אמצעי לחימה ומטענים. במקרה אחד, גילו הכוחות בית ספר ובקרבתו גן חיות שמולכדו במטענים (פרוט ראו נספח העוסק בשימוש באוכלוסייה כ"מגן אנושי").

■ במהלך פעילות כוחות צה"ל ביממה האחרונה, פגעו הכוחות בלמעלה מ-50 מחבלים חמושים ברצועת עזה. במהלך היממה האחרונה לא היו נפגעים לצה"ל, למעט מספר חיילים שנפצעו באורח קל.

אמצעי לחימה ומנהרה שגילו כוחות צה"ל במהלך סריקות ב- 11 בינואר

מטענים מסוג שואז שנתגלו על ידי צה"ל בסריקות במהלך הלחימה הקרקעית בעזה (דובר צה"ל, 11 בינואר). השואז (להבה, בערבית) הינו מטען צורתי מתוצרת עצמית של חמאס, בעל כושר חדירה מוערך של יותר מ- 200 מ"מ פלדה. יש לציין כי היצור העצמי של חמאס מתבסס על ידע טכנולוגי, שהועבר ע"י איראן ו/או חזבאללה.

המשך תקיפות חיל האוויר וחיל הים

■ ב- 11 בינואר, בשעות הבוקר, תקפו כלי טיס של חיל האוויר את משגר הרקטות ממנו שוגרו רקטות לעבר באר-שבע, **סמוך לשעת פתיחת הלימודים**. בשעות אחר הצהריים תקפו מטוסי חיל האוויר למעלה מ-20 מנהרות לאורך ציר פילדלפי בדרום רצועת עזה, אשר שימשו להברחת אמצעי לחימה. בנוסף, תקף חיל האוויר כמה עשרות יעדים נוספים ביניהם, משגרים ואתרי שיגור של רקטות ופצצות מרגמה, ארבעה מחסני אמצעי לחימה בבתי פעילים, שתי מנהרות מתחת לבתי פעילים ומספר חוליות חמושים אשר ביצעו ירי לעבר כוחות הקרקע הפועלים ברצועה.

■ סה"כ, במהלך המבצע ביצע חיל האוויר עד כה, כ-2,000 גיחות ותקף כ-1,400 יעדים. גם חיל הים המשיך לפעול, וסייע לכוחות היבשה בפעילותם ברצועת עזה, ותקיפת יעדי חמאס.

ירי הרקטות ופצצות המרגמה לעבר ישראל

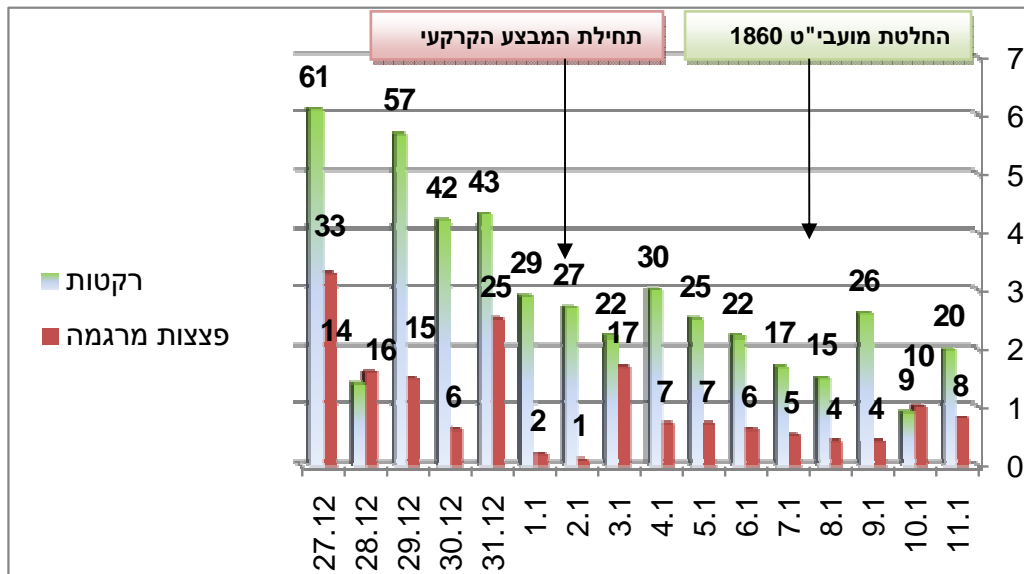
■ היקף ירי הרקטות לעבר ישראל עומד בימים אחרונים על בין 10-20 רקטות ליום. במהלך 11 בינואר אותרו בשטח ישראל **20 נפילות של רקטות ו-8 נפילות של פצצות מרגמה**. סה"כ נפלו בשטח מתחילת מבצע "עופרת יצוקה" **459 רקטות ו-166 פצצות מרגמה**.

■ **בבאר שבע** היו בשעות הבוקר של ה-11 בינואר שתי נפילות רקטות ארבעה אזרחים לקו בחרדה. בסביבות השעה 1600 נפלה רקטת גראד 122 מ"מ **באשדוד** ופגעה סמוך לגן ילדים שהיה ריק באותה שעה. שני אזרחים לקו בחרדה. בסביבות 2100 נורה מטח של חמש רקטות לעבר **אשקלון**. לא היו נפגעים.

חיילים של פיקוד העוקף ביירת נפילת הרקטה סמוך לגן הילדים באשדוד (באדיבות NRG צילום: אדי ישראל, 11 בינואר)

אירועי ירי הרקטות ופצצות המרגמה במהלך מבצע "עופרת יצוקה"

העברת סיוע הומאניטארי לרצועת עזה

ישראל

■ ב- 11 בינואר נפגשו נציגים בכירים מהצלב האדום ומאונר"א עם בכירים במערך תאום הפעולות בשטחים ומשרד הביטחון. בפגישה סוכמו דרכי פעולה, שנועדו לשפר את שיתוף הפעולה ולמנוע אי הבנות בין ארגוני הסיוע לצה"ל. בעקבות פגישה זו, ופגישות שקיים עמוס גלעד, מתאם הפעולות בשטחים עם ארגוני הסיוע של האו"ם והצלב האדום, נמשכו משלוחי הסיוע ההומאניטארי.

■ סה"כ מתחילת המבצע עברו לרצועת עזה **מעל ל- 800 משאיות**. ב- 12 בינואר, כמו בארבעת הימים האחרונים, נפתח "מסדרון הומניטארי", בין השעות 10:00-13:00, במטרה לאפשר לתושבי רצועת עזה להצטייד במזון ולתקן את מערכות התשתית. בנוסף צפויות לעבור כ- 100 משאיות של סחורה הומאניטארית, 60 משאיות של תערובת לבעלי חיים ויכנסו צוותים רפואיים זרים. במקביל, פועלים כוחות צה"ל ברצועה, בתאום עם ארגוני הסיוע, כדי לאפשר לאזרחים לקבל את הסיוע ההומאניטארי ברצועה.

■ במעבר כרם שלום מתקיימת מידי יום העברה רצופה של עשרות משאיות הנושאות מזון וסיוע הומאניטארי נוסף. **לצפייה במעבר המשאיות במעבר כרם שלום, בשידור ישיר**, ניתן להיכנס לקישור הבא:

http://www.mod.gov.il/pages/general/Maavar_Kerem_Shalom.asp

■ במקרה אחד, ב- 11 בינואר, תואמה על ידי מנהלת התאום והקישור ברצועת עזה כניסת משאית מזון לרצועת עזה, אשר יועדה למשפחה המונה כ- 100 נפשות בצפון הרצועה. התאום המיוחד נעשה בגלל אי יכולת העברת האספקה למשפחה עקב הפעילות הביטחונית המתבצעת באזור בו מתגוררת המשפחה בימים האחרונים. המשאית פרקה את מוצרי המזון בצד הישראלי, והכנסת המזון בוצעה על ידי כוחות צה"ל, אשר פרקו את המזון בסמוך למגורי המשפחה (דובר צה"ל, 11 בינואר).

מימין: פריקת מוצרי המזון בצד הישראלי. משמאל: איסוף הסיוע על ידי המשפחה הפלסטינית (דובר צה"ל, 11 בינואר)

סיוע הומאניטארי ממדינות נוספות

■ נמשך מעבר של סיוע הומאניטארי ממדינות ערביות. חלק מהסיוע מגיע לירדן, ומשם מועבר במשאיות דרך ישראל, וכנס לרצועה דרך מעבר כרם שלום. שאר הסיוע מגיע לסיני במטוסים או בספינות העוגנות בנמל אלעריש, ומשם מועבר הסיוע לרצועת עזה דרך מעבר רפיח. להלן עיקרי הסיוע מהיממה האחרונה:

- **סעודיה:** יועץ שר החוץ הסעודי, אמר כי סיוע בשווי של כ- 17 מיליון דולר צפוי לצאת ב- 12 בינואר מסעודיה לרצועת עזה. לדבריו, **מעל ל- 850 אלף איש צפויים ליהנות מהסיוע למשך 30 יום** (אלשרק אלאוסט, 11 בינואר). במקביל צפוי להגיע משלוח סיוע נוסף מארגון הומאניטארי ציבורי שהוקם ע"י הנסיך הסעודי טלאל בן עבד-אלעזיז.
- **איראן:** הספינה האיראנית, אשר יצאה מאיראן בליל ה- 9 בינואר ועשתה את דרכה דרך הים האדום, עברה ב- 11 בינואר בתעלת סואץ. לטענת בכיר בסהר האדום האיראני, צפויה הספינה להגיע ב- 12 בינואר "לים הפתוח מול פלסטין הכבושה". לדברי הארגון, היעד הסופי של הספינה הינו נמל עזה, ועגינתה שם תואמה עם "חוגים בינ"ל, ובכללם האו"ם והצלב האדום..." (IRNA, 11 בינואר).
- **ספרד:** שלחה שני מטוסי סיוע הנושאים ציוד רפואי ומזון (אלג'זירה, 11 בינואר).

■ הארגון Free Gaza הודיע כי ב- 12 בינואר צפויה לצאת מלרנקה "ספינת מחאה" לעבר חופי עזה. בספינה ישהו רופאים, עיתונאים, פעילים פרו-פלסטינים וחברי פרלמנט אירופאים. כמו כן, על סיפון הספינה יהיה סיוע רפואי (אתר הארגון Free Gaza, 11 בינואר).

היוזמה המצרית לסיום הלחימה

■ משלחת חמאס, שהגיעה לקהיר לסבב שיחות נוסף אודות היוזמה המצרית, נפגשה עם שניים מעוזריו של עמר סלימאן (10 ינואר) ועם עמר סלימאן עצמו (11 ינואר). "מקור מצרי בכיר" מסר כי לשיחות הללו היו תוצאות חיוביות (הטלוויזיה המצרית, 11 ינואר). **משיר אלמצרי**, מזכיר סיעת חמאס במועצה המחוקקת, חזר על עמדת חמאס לפיה כל יוזמה חייבת לכלול את "הפסקת התוקפנות", "סיום המצור" ופתיחת המעברים, כולל מעבר רפיח (ערוץ אלג'זירה, 11 ינואר). מעבר לכך הקפידו אנשי חמאס (והמצרים) שלא להדליף את תוכן השיחות.

בניית מיתוס הניצחון: תעמולה כוזבת ולוחמה פסיכולוגית של חמאס

■ חמאס מנהלת מסע תעמולה ולוחמה פסיכולוגית נגד ישראל (השואב השראתו מחזבאללה), שמטרתו להציג מצב כוזב של הצלחות בלחימה נגד ישראל, **על מנת לקבע בבוא היום את מיתוס הניצחון**. במסגרת זאת:

- **חמאס מקפידה שלא לפרסם את שמות פעיליה שמצאו מותם במהלך הלחימה נגד צה"ל**, במיוחד מאז תחילת השלב הקרקעי. אזהרה שלא לפרסם מידע וצילומים של חללי ופצועי חמאס ושאר הארגונים התפרסמה בפורום הגולשים המרכזי של חמאס¹.

צילומי הרוגים שאסור לפרסם...

אלו הן תמונות שהתפרסמו בתחילת מבצע "עופרת יצוקה", שחמאס אוסר עתה על פרסומן. מימין: עלאי אבראהים אלקטראוי, פעיל בגדודי עז אלדין אלקסאם, שנהרג במהלך המבצע (PALDF, 30 בדצמבר 2008). משמאל: יוסף מחמד ד'יאב, פעיל בגדודי עז אלדין אלקסאם, שנהרג במבצע, כשהוא נושא משגר "אליאסין" (אתר הפורומים של גדודי עז אלדין אלקסאם, 1 בינואר 2009)

תמונה מתוך מעברון בו מאיימת חמאס לפגוע גם בתל אביב (ערוץ אלאקצא, 10 בינואר)

- **חמאס מתפארת ביכולת להרחיב את טווח הרקטות עד לתל אביב**. ערוץ אלאקצא פרסם סרטון שבו מוצגים שמותיהם של ישובים ישראלים, שספגו פגיעות רקטות, עם רמיזה שהיעד הבא של משגרי הרקטות הוא **תל אביב**. שמה של תל אביב מופיע לצד כוונת גדולה ובתחתית המרקע נכתב: "כל האופציות פתוחות בפנינו" (ערוץ אלאקצא, 10 ינואר).
- בהודעות חמאס ניתן להבחין **בריבוי נטילות אחריות לפיגועים שלא בוצעו בפועל**, למשל: ירי רקטות לעבר בסיסי חיל האוויר בתל נוף ובפלמחים המרוחקים כ-50 ק"מ מהרצועה; פיצוץ בית בבית לאהיא והריגת שמונה חיילי צה"ל ששהו בו; פגיעה בכלי טיס של צה"ל שטס בצפון הרצועה. הודעות כוזבות אלו משקפות שאיפות להישגים, שהזרוע הצבאית של חמאס מתקשה עד כה להביאם לידי מימוש.

■ במקביל, הדגיש דובר החמאס **משיר אלמצרי** כי "הכל [נמצא] תחת שליטה". תנועת החמאס וממשלת חמאס, לטענתו, מצליחות לנהל את הרצועה "והעניינים יציבים ובמצב תקין" (זאת כאשר בפועל מתקשה ממשל החמאס לתפקד). משיר אלמצרי גם התרברב כי הנהגת

¹ ראו לקט מידע: "חמאס מסתירה את הפגיעות בפעיליה: בפורום האינטרנט המרכזי של חמאס הוטלה צנזורה על פרסום שמות ותמונות של פעילים, אשר נהרגו במבצע "עופרת יצוקה" (12 בינואר, 2009).

השטח של חמאס עוסקת עתה **בניסוח "הודעת הניצחון הקרוב על התוקפנות"** בהדגישו כי ישראל נכשלה להשיג מטרותיה, בין אם הפלת חמאס ובין אם הפסקת ירי הרקטות (סוכנות קדס פרס, 11 ינואר).

תפקוד כלי התקשורת של חמאס

■ מערכת אתרי האינטרנט של חמאס ממשיכה להפגין סימני התאוששות. לאחר השקת אתר האינטרנט **פאלטיוב** השיקה חמאס שני אתרים נוספים: אתר חדשות נוסף של PALDF לענייני האירועים בעזה וגרסה חדשה של אתר הגוש האסלאמי, הזרוע הסטודנטילית של חמאס. לעומת זאת, העיתון פלסטין, ביטאון חמאס, עדיין מתקשה לתפקד.

מניפולציות של התקשורת האיראנית

■ סוכנויות הידיעות האיראניות עוקבות אחר ההתרחשויות ברצועת עזה ומדווחות על כך לצופיהם. אולם דיווחיהם של כלי תקשורת אלה **רוויי מניפולציות**. כך למשל, סוכנות הידיעות האיראנית **פארס**, המצוטטת באופן נרחב גם מחוץ לאיראן, דיווחה לקהל קוראיה על ירי ישיר של כוחות צה"ל לעבר בית מגורים בעזה. הסוכנות דיווחה פעם נוספת על ירי רקטות של חמאס לעבר "ישובים ציוניים" **תוך שימוש באותה תמונה עצמה** שצולמה בשדרות, והצגת אותה תמונה מזוויות קצת שונות.

הכיתוביות שמתחת לתמונות: מימין: ירי צה"ל לעבר בתי מגורים בעזה. משמאל: ירי של חמאס לעבר יישובים ציוניים (סוכנות הידיעות פארס)

מצאו את ההבדלים...

נספח

חמאס ממשיכה לעשות שימוש מאסיבי באוכלוסייה אזרחית כב"מגן אנושי" ולפגוע באוכלוסייה (עדכון נכון ל-11 בינואר)

מלכוד בתי ספר

■ ככל שמתמשך מבצע "עופרת יצוקה" נחשפות דוגמאות נוספות הממחישות שחמאס עושה שימוש באוכלוסייה האזרחית ברצועת עזה כב"מגן אנושי", כחלק מתפיסת הלחימה שלה?² דוגמא בולטת לכך ניתנה ב-11 בינואר כשכוח צה"ל, שפעל בצפון רצועת עזה, נתקל בבית ספר **בשכונת זייתון**, שהיה ממולכד כולו. מבית הספר הוביל פתיל השהייה אל גן חיות קטן הממוקם בסמוך לבית הספר, שבכלוביו נותרו חיות. חיילי צה"ל ניטרלו את מטעני החבלה. מאוחר יותר התגלה בתוך בית הספר מצבור של אמצעי לחימה בהם רובים ומטולי RPG .

מימין: מבנה בית הספר במרכז: ניתן לראות את הפתיל שהקיף את המבנה משמאל: מתג ההפעלה (צילום: דובר צה"ל, 11 בינואר)

לצפייה בסרטון נא לחצו כאן

■ בעת שחיל האוויר תקף ברצועת עזה כלי רכב ובהם מחבלים ואמצעי לחימה אירע לא פעם שכלי הרכב נכנס בעת מנוסתו במתכוון ללב שכונות מגורים או בתי אזרחים על מנת להימלט מהתקיפה. להלן סרטון המדגים מספר מקרים בהם נמלט כלי רכב שנשא מחבלים חמושים לאזור מגורים צפוף בו מתגוררת אוכלוסייה אזרחית. חיל האוויר שזיהה כי כלי הרכב נמלטו לעבר מבנים אזרחיים הצליח במקרים אלו להסיט את הפצצות ממסלולן והן התפוצצו באוויר או בשטחים פתוחים (דובר צה"ל, 11 בינואר).

לצפייה בסרטון נא לחצו כאן

² פירוט ראו לקט: [השימוש שעושה החמאס באזרחים כ"מגן אנושי"](#) (ינואר, 2009)